

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esî Marti-â, Joi-a, Sambet'a si Dominec'a, demaneti'a.

Locuinti'a Redactorului:
si
Cazelari'a Redactiunii:
e in
Strat'a Morariloru Nr. 13.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu intregu . . . 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2
de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a tim-
brale pentru fiesce care publicati-
une separatu. In Loculu deschisu
20 cr. de linia
Unu esemplariu costa 10 cr.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decâtu numai de la corespon-
denti regulari ai „Federatiunii“
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

Pest'a, 10/22 maiu 1868.

Se dîce, cã este ore care mangaiare: a avè soti in dorere. — Nu numai noi suntemu, cãror'a se im-
pina si amintirea santei dîle a desrobirei natiunei no-
stre. Celelalte popore, celelalte natiuni de sub impe-
ralia Dualismului, cari nu se tienu de cele doue ele-
minte domnitorie, inca o patiescu asemenea. Nice
loru nu li se concele neci una manifestare a cutârui
simtiu natiunale, fãr' a fi atacate, suspiciunate si
batjocorite. Asiè li se intimplã cehiloru d'in Boemi'a
pentru grandeos'a serbatoare natiunale ce o tienura
la 16 l. c. in Prag'a cu ocaziunea depunerii pètrei
fundamentali la teatrulu natiunale cehicu. Organele
celoru de la putere nu potura vedè cu ochi buni adu-
narea unei multimi atãtu de mare, atãte-a capacitãti,
atãta insuffletire, atãte-a urãri pentru inaintarea,
prosperarea, infflorirea unei natiuni nenemiesci. De
ace'a serbatoarea atinsa fu tratata d'in partea foieroru
domnitorie. — ca sè nu intindemu vorbe multe, —
in tocm'a cum vediuramu cã ne tratã „Hazánk“ pen-
tru amintirea serbatorei nostre natiunali de 3/15 maiu.

Nu-si mai faca nimene ilusiuni! In cadrele con-
stitutiunei dualistice nu incupe neci una manifestare,
neci una tendintia natiunale, daca ace'a nu porta ti-
pulu lui Beust-Andrássy. „Fondurile secrete“, la ron-
dulu loru, si-implinescu missiunea de minune; servi-
toriele acestoru fonduri, diurnalele mercenarie ti-nimi-
rescu cu o trasura de condeiu totu ce nu vine bine la
ocotel'a poterniciloru aliati. Romani, serbi, cehi etc.
toti suntu de asemenea tratati, toti suntu insultati, toti
suntu reactiunari daca dau semne de vietia, daca se
ingrigescu, in cãtu potu, de inaintarea loru, de culti-
varea loru, daca-si rechiama drepturile loru, ob-
servandu ori cãtu de strictu calea legale si bun'a cu-
venintia. Pre „aliati“ nu-i mai pote nimene scote d'in
credintia: cã tote celelalte popore, tote celelalte na-
tioni ale monarciei de odinora suntu create pentru
comoditatea fractiunei nemtiesci-unguresci de la po-
tere. Intr'ace'a adevèru necontestabile este cã pote-
rea este in depositulu poporeloru, si daca ea a deve-
nitu usurpata, in proprietatea unei fractiuni, in tem-
pulu de asta-di nu mai pote sè remana indelungatu
in acele mani, daca e vorba de vietia constitutiunale.
Natur'a este inesorabile in consecinti'a legiloru
sale. Fatia cu acèst'a, opintirile aliatiloru suntu
desierte si effuinti'a „fondului dispositiunalu“ iluso-
ria. Actiunea proluce reactiune, aliantia: *contra-
aliantia*. S'au aliatu doue eleminte pentru ca sè apese
majoritatea poporaloru Austriei, si si-au provocatu
contra-aliantia acestei majoritãti. Nenorocirea stringe
mai tare la olalta pre cei de o sorte. Si aci aflãmu
noi mangaiare, cã avemu soti in suferintie; si acèst'a
nu dora d'in caus'a, cã cine-va ar' simtî bucuria ve-
diendu cã si altulu suferè ca elu, ci d'in motivu cã
„mai multi“ voru invinge mai usioru dorerea, d'in
cuventu, cã majoritatea poporeloru aperate voru
potè mai usioru delaturã suferintiele, luptandu-se
in armonia cu tote armele legali pentru recastigarea
drepturiloru sale, pentru frangerea cerbiciei usurpa-
toriloru.

In dîlele mai d'in urma se ivira in unele diur-
nale scirile neleniscitorie: cã ministrulu de resbelu
d'in Prussia a facutu tote pregatirile pentru una lu-
pta contra Franciei si cã trupele s'au si inaintatu la
locurile destinate, — asemenea cã Itali'a si Prussia
ar' fi inchiaiatu aliantia contra Franciei si Austriei;
cã Russia si-ar' concentrã trupele la fruntariile Au-
striei; cã ministrulu de resbelu austriacu inca ar' fi
lnatu mesurele de lipsa; mai de parte, cã Austri'a in
contielegere cu Franci'a ar' fi provocatu cestiunea *ro-
mana-jidana* pentru castigarea unui pretestu spre *ocu-
parea Principatelor romane*, s. a. Foi'a oficiale d'in Vie-

n'a protesta contra insinuãrei unoru foi prusesci, ca si
cum aceste sciri s'ar' fi respanditu d'in partea regimului
austri. si afirma cã d'in partea ministeriului de res-
belu austri. nu s'a facutu neci una despusetiune con-
tra pretinsei concentrãri de trupe rusesci.

Cu raportu la scirea despre cautarea pretestului
de „ocuparea Principatelor“, „Osten“ ne asecura, cã
este de totu *raticita* parerea: ca si cum relatiunile
amicabili si binevoitorie a le Austriei cãtra Romani'a
s'ar' fi iritatu, cãtu de putienu, in tempulu d'in urma.
Ca dovada se aduce *fapt'a*: cã chiaru in dîlele ace-
ste-a s'au *inchiaiatu* pertratãri asupr'a unei conven-
tiuni postali intre Austri'a si Romani'a, in modulu
celu mai *multiemitoriu*, si cã numai nesce formalitãti
mai suntu de implinitu pentru ca respectivulu actu
sè se susterna pentru ratificarea definitiva. Totu acè-
sta foia ne spune, cã dlu Demetriu *Bratianu*, impote-
ritulu Romaniiei, s'a rentorsu de la Florinti'a, unde
luã parte la serbarea cununiei principelui de corona
fiindu tratatu cu multa distinctiune d'in partea rege-
lui, a familiei regesci, a clironomului Prussiei, a prin-
cipelui Napoleonu s. a., si suprinsu de însu-si regele
cu o decoratiune, si cã sositu in Vien'a a avutu con-
versare cu mai multe personalitãti conducatorie ale
cancelariei de statu, deslucindu caus'a nefundate-
loru atacuri, cu cari fu incarcata Romani'a d'in par-
tea publicistice.

Cãte-va cuvinte

*„despre necesitatea neincungiurabile a comentãrei pre
in. patente urbariali d'in 21 iun. 1854, si o pa-
rere modesta despre modulu, cum s'aru potè re-
scumperã prestatiunile, ce apesa pamenturile alodiali si
cum s'aru potè efeptu eliberarea dîleriloru de la robota
fãra daun'a posesoriloru.“*

Amintisemu de carticic'a aparuta sub titlulu de
susu in limb'a ung., d'in condeifulu zelosului romanu,
dlu *Ladislau Vaida*. Venimu acum a o face mai de
aprope cunoscuta onoratului publicu, cu atãtu mai
virtosu cã-ci ea trateaza unu sujetu afundulu taiatoriu
in vietia materiale si sociale a Romaniloru si asiè
merita cea mai seriosa atentiune.

Autorulu permite motivulu, ce lu-a indemnatu
a serie acèsta carticica. Ni spune cã desordinea, ce
domnesce in relatiunile urbariali in Transilvani'a e
daunosa atãtu cu privire la fostii domni, cãtu si cu
privire la fostii coloni si dîleri. Acèsta desordine im-
pedeca ori-ce economia mai ratiunabile, impedece
comasarea justa; impartirea paduriloru si pasciu-
niloru e in desfavorulu credetului, ba inca va
ingreunã multu si compunerea cãrtiloru fundu-
arie. Deci e prè de doritu, ca sè se finisca, sè se
decida acum odata definitive multimea causeroru
urbariali, ca sè se pota scè cu tota securitatea, ce e a
domnului, ce e a fostului iobagiu, colonu sèu dîlieriu.
Pentru implinirea acestoru dorintie guvernulu s'a in-
grigitu a se constitui in Transilvani'a tribunale ur-
bariali. Daca ar fi scopulu numai, ca procesele urba-
riali sè decurga numai cu grab'a, ar fi destulu a con-
stitui o multime de tribunale. Dar nu ne potemu
multumì cu atãt'a, ci trebue sè dorimu, ca ele sè se
decida bine, ca tribunalele sè pota aduce judecate
drepte si fundate.

Numai in casulu, daca guvernulu se va ingrigi
despre unu indrumariu si base secura, voru fi inde-
stulitorie despusetiunile facute in cauzele urbariali si
numai atunci le va salutã cu bucuria si recunoscintia
multumitoria tier'a sèu in totu casulu majoritatea
locuitoriloru tieri, cã-ci numai atunci voru potè co-
respunde tribunalele urb. recerintieloru adevèrate a
le justitiei, era altcum nu.

Pan'acum patent'a d'in 21 iun. 1854 a servitu
mai eschisivu de base la deciderea proceselor ur-
bariali. Inse mai multe puncte a le acestei patente
sunt asiè formulate, incãtu concedu intrepertãri de-
sebite, sèu nu se potu aplicã la tote casurile, ce obvi-
nu. Mai multe puncte nu-su precise, nu-su cercuscri-
se, etc.

Autorulu cerca caus'a acestoru neajunsuri si

ambiguitãti in impregiurarea, cã in Transilvani'a
mai nainte n'a fostu intrudusu urbariulu.

Aceste sunt motivele, cari rechiama cu urgentia, ca
patent'a urbariale d'in 21 iun. 1854 sè fia comentata de
locurile competinti, ca sè nu se mai pota schimosi intie-
lesulu ei in genere, si in specie intielesulu unoru pa-
ragrafi mai momentosi; sèu ca legelatiunea sè sub-
stitue patent'a cestiunata cu alte despusetiuni noue,
cã-ci altcum sentintiele aduse in cauze urbariali in
cele mai multe casuri cu a nevoia voru potè fi efflu-
sulu justitiei adevèrate, ci voru fi numai ar-
bitriulu judecatoriu sèu resultatu storsu de la ju-
decatoriu prin unii legulei.

Pentru a chiarificã mai bine cele dîse, autoriulu pro-
duce §. 16 partea II d'in prè inalt'a patenta „despre pre-
statiunile rescumperabili“ si areta diversele espli-
cãri, ce i se dau acestui paragrafu.

Paragrafulu d'in cestiune dîce: „Pamenturile alo-
diali, pre cari se afla urdite economie ru-
rali nu se mai potu luã de la posesorii loru
de fatia, daca d'insii afara de aceste econo-
mie nu posedu alta mosia urbariale (Gründe),
si daca nu se tienu de famulii conventiunati,
(fia ca acesti-a sè-si fia togmitu simbria in bani
sèu prebenda, ori in folosint'a unei case,
unei locuintie sèu vr'unui pamentu.) Dar pre-
statiunile legate de atari mosie sunt rescum-
perabili, si pana candu se voru rescumperã,
ele sunt a se implini prin posidenti in mesura
contractuale sèu usuata.“

Èca cãte-va d'in diferitele pareri asupr'a intielesului
acestui paragrafu:

Acestu § vorbesce in genere de pamenturilo alodiali, si
nu defige tempulu, candu le-au primitu in posesiune colo-
nistii, ci despune, ca tote pamenturile alodiali d'in man'a
acestor'a, sè remana la ei pana ce le voru rescumperã, dar
pan'atunci prestatiunile sunt a se implini; esceptiune face nu-
mai casulu, daca respectivulu colonistu are si alta inosia
urbariala sèu daca fiindu famulu conventiunatu a posediatu
in simbria pamentulu alodiale. Prin urmare, dîcu unii, pa-
menturile alodiali, fia acelea de ori ce plesa, fia ori unde,
daca pre langa servitiu sèu tacsã s'au datu unoru omeni, cari
nu sunt famuli conventiunati, ci cari s'au asediatu in
case radicate pre pamentulu alodiale alu aceluia-si domnu
de pamentu, si cari omeni n'au altu pamentu urbariale:
sunt a se lasã in manele acestoru tierani; de la ei nu se
mai potu luã, dar ei potu rescumperã prestatiunile depre ace-
ste pamenturi, si pana ce nu voru face acèst'a dotorescu: a
implini pretensiunile contractuale sèu usuata.

Altii adaugu cãtra acèst'a explicare: fiindu cã in intie-
lesulu §-ului 20 d'in patent'a urbariala „legaturele tem-
purane, contractele de natura privata si con-
tractele pemnorali s'au lasatu neatinse“ si
fiindu cã despusetiunea §-ului 20 se estinde preste patent'a
intrega, — urmeza, cã nu numai pamenturile alodiali a le fa-
muliloru conventiunati se scotu d'entre cole rescumperavere,
ci si acele pamenturi, cari s'au datu pre langa legature tem-
purarie, pre langa contracte de natura privata, au de pennu.

Dar' luandu-se in consideratiune diferinti'a de opiniune
ce esiste intre omenii, cari profeseza aplicatiunea acum dîsa,
a supr'a expresiunei: „legaturele tempurane si con-
tracte de natura privata“ — avemu sè observãmu
cã sunt unii, cari (neluandu in consideratiune presumtiunea
chiara a §-ului 16, in intielesulu carui-a au fostu pamenturi
alodiali rescumperabile si pre langa prestatiuni contractuali)
— dîcu, cã tote contractele verbali sèu scripturistice, ce s'au
inchiaiu intre domni de pamentu si intro iobagi in privint'a
cãtinei servitiiloru, cu ocaziunea predarei pamentului, —
tote sunt contracte tempurarie si de natura privata.

Cei mai multi inse au preceptu lucrulu asiè, cã „lega-
turele tempurarie si contractele de natura privata“ voru sè
dîca numai contractele famuliloru conventiunati, contractele
de arenda, de vendiare perpetua, contractele de schimbu si de
pennu sèu unulu ori altulu d'entre acesto-a. — Au comba-
tutu inse argumentarea de mai susu, in intielesulu carei-a
contractele verbale si scripturistice, cari se inchiau, candu
domnulu de pamentu predã pamenturi alodiali (ba si coloni-
cali) pre langa slusba ori tacsã, aru fi legature tempurarie sèu
contracte de dreptu privatu, a caroru inchiare aru impedece
totu deuna si rescumperavèritatea posesiunei alodiali; pen-
tru cã, daca ar avè locu argumentarea a ceea, (de-si se edice dreptulu de rescumperare in §-ulu 16 si cu
tote cã in insu-si §. 16. se amintesce, cumcã prestatiunile se
implinescu dupa conditiunile statorite in contracte) fi a-c-a-r-e

dileriu — fără excepție — ar trebui să de indereptu pământulu alodial, ce lu are.

Domnulu de pamentu ar urdi procesu in contr'a lui; procesulu s'ar fini pre scurtu, că-ci n'ar fi alta întrebare, decâtu: ore adeverat este, că tieranulu a inchiatu contractu cu domnulu de pamentu candu s'a asediatu mai întâiu pre pământulu alodial? La acésta întrebare firesce n'ar potè respunde altu ce-va decâtu „d a“; si pre basea acestei argumentatiuni n'ar remanè alta decâtu a subscrie sentinti'a de espropriare.

Chiaru asiè s'ar întemplà si atunci, daca ar fi costiuone despre contractulu temporariu in întielesulu carui-a domnulu de pamentu a avutu dreptu a espososiuânà d'in alodiatura pre tieranu. La pertractarea unui asemenea procesu, judele ar întrebà de tieranu: ore adevrata este impregiurarea, cum că domnulu de pamentu a avutu dreptu — in casu de neindestulire — alu admoneà la San-Mihaiu, ca la San-Giorgiu să de indereptu pământulu? — Bietulu tieranu va fi silitu să respunda cu: da! Sèu in casu, candu ar negà, satenii voru marturisi, că in Transilvani'a întreaga erà datina, că domnulu de pamentu sèu dileriloru li-a statu in voia libera a abdice de referintia cu unu diumetate de anu mai înainte. Deci lucrulu ar fi chiaru si nu s'ar recere pertractare mai lunga; judele ar potè aduce sentinti'a, cum că pământurile alodiali nefiindu rescumperavere, sunt a se dà inapoi domnulu de pamentu.

Procedindu estu modu, procederea ar fi forte scurta, inse atunci n'ar fi in Transilvani'a întreaga nici unu tieranu asediatu pre pamentu alodial, care ar potè remane in alodiatur'a, ce are asta-di, daca nu cum-va i-ar donà-o domnulu de pamentu, sèu daca i-ar lasà o d'in gratia.

Inse standu lucrulu asiè, pentru ce s'a scrisu patent'a urbariale si §-ulu 16 d'intr'insa? că-ci dupa argumentarea acum citata nici una alodiatura nu s'ar potè rescumperà, — fiindu că întielesulu §-ului 16 n'ar fi alta decâtu, ca fia-care tieranu de pre pamentu alodial de tereose a renceose aceste alodiatura. Dar d'in § 16 alu patentei se vede chiaru contrariulu; patent'a n'a potutu avè de scopu a face proletari d'in tieranii de pre pământurile alodiali, ba altcum n'ar avè nici unu întielesu nicè despusetiunea d'in amintitulu §, unde se dîce, că curialistii n'au dreptu de a rescumperà alodiaturele, daca ei, pre langa aceste-a, mai au pământuri colonicali.

Dar se afla inca si de acei-a, cari deduc d'in §-lu 16 că numai locurile alodiali de case, intravilane, dara nu si cele stravilane, se potu rescumperà; era altii pretindu, că numai casele dîdite pre locuri prediale sèu pre locuri alodiali stravilane se potu numi asièdimentie, prin urmare numai acestea se potu rescumperà.

Fatia cu acesti-a cea mai lafta parere e, cumca pământurile alodiali, fia intravilane sèu stravilane, in satu sèu in prediu: voru remanè in man'a prestatoriloru, deca nu lipseu cele-lalte conditii de a le potè rescumperà. Acèsta parere se vede a fi basata pre impregiuràrile a) conceptulu si traducèrile autentice ale patentei nu facu deosebire între pamentu alodial, prediale, intravilanu si stravilanu; b) curialistiloru nu s'a datu pamentu numai intravilanu, ci si stravilanu; c) fiindu că in Trni'a n'a fostu datina, ca pentru pământurile intravilane sè se faca prestatiuni separate si era separate si pentru cele stravilane, — daca §-ulu 16 ar dîce, că numai mosièle intravilane se potu rescumperà, atunci acestu § ar numi si chioi'a, dupa carea s'ar computà prestatiunile ce cadu

singuru pre mosièle intravilane, că-ci mai înainte prestatiunile pentru aceste mosiè au fostu comune cu cele pentru mosièle stravilane. Apoi ar trebui să fia in patent'a vr'o despusetiune, că ce sè se faca cu alodiaturele stravilane, daca acele nu s'ar întielege sub numirea comuna de pamentu alodialu, „Alodial-Gründe.“ (Va urmà.)

Varadi'a, 15/5. 1868.

De Redactoru! Vi impartiescu nescari amenunte caracteristice despre caletori'a dlui comite supremu Murani in comun'a nostra.

Fiindu mai înainte in scintiatu cumcã Dsa va veni in 14 l. c. in comun'a nostra Varadi'a, si ca cu atâtu sã fie mai splendida primirea acestui ospe, s'a ordinaru in comuna, ca in acéi'a di sè nu se încerce cine-va a lucrà (!) ci toti serbatorese sè iee parte la primirea Dlui comite supremu.

In 14 maiu cam pe la 9 ore a si plecatu antisti'a comunala cu notariulu in frunte si unu banderiu constatatoriu d'in 6 feciori calare cu 2 steguri, 1 nationalu rom. si 1 mag. spre alu primu mai departe de satu, unde a fostu intempinatu cu o cuventare d'in partea notariului. — Era la marginea comunei lu asceptau preotii in frunte si o multime de poporu, candu deodata ne prevestira bubuitulu trescuriloru, că Dsa vine, si sosindu la loculu unde lu asceptà multimea, unu preotu i esè înainte si lu agrai intraltele cam cu urmatorele: „ca celu putiau in viitoriu sè iè mai multu in considerare caus'a nostra nationala si scolarã, ca sè ne potemu si noi bucurà de naintarea aceloru-a“ la care Dsa a respunsu: „Reverindi si voi draga! me bucuru de primire ce mi faceti, si ve sfatuiescu la munca si lucru, că-ci numai asiè veti potè ajunge la fericire“ etc: au dora Dlu comite supremu a gandit'o „truditi lucrati si nu ve grigiti de causele vostre nationali, că-ci acelea le vomu considerà noi ca si pana aci.“

Au cercetatu apoi scolele gr. or. si gr. cat. pre totu loculu a fostu indestulatu cu sporiulu facutu in invetiature numai cãtu erau putieni prunci in ambele scole.

Peste totu s'a potutu observà cumcã poporulu nu erà tocmai vesel si poteai ceti d'in fetele loru o neindestulire, de si a fostu o serbatore ordinarã, n'a fostu imbracati serbatorese.

Dupa cumu se vorbesce Dsa a venitu mai cu sèma in comun'a nostra ca sè se convinga, nu cum-va ne tienemu de Daco-romanisti (dupa cumu suntemu descrii in centrulu comitatului) pentru că vedè Domne! am infiintiatu si noi o societate de lectura — care pan'acuma nu s'a publicatu in nici o foia. Despre care, cu alta ocaziune voiu vorbi de cum-va voiu fi bine primitu (Totu deaun'a. Red.)

Asociatiunea rom. aradana.

In sîdinti'a a VI. ordinaria tienuta in Aradu la 10 maiu a. c. s'au pertratatu urmatoriele:

Nr. prot. 47. Simtindu-se forte tare lips'a de a se incasà competintiele restante si a sè creà cercuri de colectanti, directiunea aflã de bine a se apucà numai decâtu de crearea cercuriloru, si denumirea colectantiloru: spre care scopu primindu deocam lata instructiunile propuse prin notariulu directiunei Petru Petroviciu, denumesce de colectanti:

1. pentru Aradu pe dlu Lazaru Jonescu fisc. asoc. si pe dlu Demetriu Iorgoviciu cetatianu;

- 2. pentru Sfria pe dlu protop. Georgiu Pescu;
- 3. pentru Curticiu pe dlu parocu Mois Bocsianu;
- 4. pentru Micalac'a pe dlu notariu com. Constantinu Comlosiauu;
- 5. pentru Agrisiu pe d. jurasoru comitatului Ioane Luca.
- 6. pentru Almasiu pe d. parocu Constantinu Copianu, si
- 7. pentru Lipova pe d. protop. gr. or. Tieranu, — cãror'a se voru espedu pre langa directiunea estrasele restantiiloru spre licuidare; si odata notariulu directiunei se insarcineza a colecta estragerea restantiiloru dupa comune, — locuim membriloru, si estrasele a le predà de a dreptulu comisiunei insarcinate cu proiectarea colectoriloru, si la sîdinti'a viitoria va avè sè raporteze.

Nr. 48. Raportandu comisiunea emisa pre cenzurarea suplicelor intrate pentru stipendie publicatiunei, pentru impartirea stipendieloru se defig. sîdinti'a extraordinaria de diu'a 2 iuniu nou. a. c. 4 ore d. a. la care sîdinti'a — se voru conchiae toti membrii directionali pe langa observare: cã portulu comisiunei si suplicele intrate, la numeru in tota diu'a le potu vedè in cancelari'a directiunei.

Nr. 49. Cetindu-se relatiunea notariului asoc. despre starea in care a primitu cancelari'a si arevulu asoc., notariulu e pofitutu a suplini scaderile prim redigere cãtu mai perfepta a actelor; deodata sèd pune: ca mai multe suplice pentru stipendie publicatiune cu indorsata refusatoria cari d'in anii trecut au remasu neespedate, sè se estradee, daca voru cerute, d'impreuna cu aclusele loru.

Nr. 50. Raportulu despre starea cassei asoc. areta, cã:

1. Cu finea aprilu a. c. a remasu in cas'a asoc. titiunei capitalu nedisponibilu	1136 fl. 30 cr.
2. disonibilu au fostu	103 fl. 64 cr.
3. de la 1. maiu a incersu	5 fl. — „
Sum'a:	108 fl. 64 cr.
d'in care eroganduse	83 fl. — „
Remanu disponibili	25 fl. 64 „ va

Nr. 51. Se iã spre placuta cunoscintia dechiararea dlui Michaiu Besanu: cã va lucrà biografiã a panegiriculu repausatului si neutatului Georgiu Pop'a, fostu comit. supr., v.-pres. si membru fundatoriu alu asoc.

Nr. 52. S'a decisu ca statutele modificate cu aprobare guverniale sè se susterna pe calca presidiulu adunãrii generale in 3 esemplare la guvernulu tierar.

Nr. 53. S'a produsu si s'a cetitu unu articulu d'in nrulu 98. a. c. alu foiè magiare d'in Aradu numite „Aradi lapok“ prin care Tabajli Károly, protonotariu comitatensu, s'a incumetat cu asertiuni false a suspiciunã activitatea asociatiunei, atacandu si inferandu-o, cã porta numai firma de asociatiune pentru cultur'a poporului romanu, precaundu ea in caus'a culturei poporului nemic'a nu face ci „su firmã ca atare desbate cause politice“ s. a. s. a., cã-ci esistandu de mai multi ani, nu e ca pace a produce nici macaru o scola infiintata, se fac

FEIOSOR'A.

Una privire fugitiva preste istori'a politico-natiunale a Romaniloru d'in Selagiu.

Lupt'a*) loru a fostu indoita, aci deveà sè se apore in contr'a tiraniloru feudali de a casa, aci sè apere patri'a întreaga in contr'a neamicului comunei; ei respingèu sub regii Ungariei pre Tatari, mai apoi sub principii Transilvaniei pre Turcii, cari se aieptau de la Oradea-Mare si Dobritiu spre Selagiu ca fer'a spre pred'a, ce si-o ca iã gona, aperiu pre opresorii loru in campulu luptei comuni, in contr'a invasoriloru, si dupa fuitulu luptei, in somnu de recunoscintia, in lips'a vitelor, veniau ei prinsu la aratru de cãtra acei pre

*) Not'a, care se incepe cu cuventulu „Szilágyi“, de la finea feiosièri d'in nrulu trecut, nefiindu, d'in smînta, tiparita decâtu in o parte, o reproducem, si facemu sè urmeze întreaga:

Szilágyi, cumnatulu lui Hunyadi, de-si a fostu d'in sangele coloniciloru romane, ajungundu la onoruri mari, si depundu juramentu pre legie, ce condannau la jucu perpetuu pre frãtii sèi, si-a fostu uitatu sèu nu scia de locu, cã stramosii sèi odinora nu cunosceau feudali si iobagi, ci numai proprietari liberi, nece foruri deosebite pentru domni si altele pentru iobagi, ci numai unu pretoru pentru tote clasile de omeni; in elu nu erà indemnitu pentru libertatea fratiloru sèi, ci numai pentru marirea sa personale; si cu atâtu mai putinu aveni sè cercãnu aceste calitati in aventurierulu romanu Dragu, care de la fuitulu secululu alu 13-le — venindu d'in Romani'a — lu vedemu figurandu prin tote pãrtile Ungariei precum si ale Transilvaniei; nepotii lui au fostu cei mai aprigi apertori ai calvinismului si persecutori ai religiunei strabune; i vedemu ca voivodi ai Transilvaniei, comiti prin mai multe comitate, prin Ungari'a si Transilvani'a, si in urma pre Georgiu Dragu (Dragfi) lu aflãmu in 1555 comite supremu alu Selagiuului (adeca alu Crasnei si Solnocului), insuratu cu Ann'a Báthori de Somlyó; nu au avutu inse romanii Selagiani in elu nice una bucuria.

cari, inante de cãte-va sute ani, i-au fostu primitu ca pre oseti, ca pre frati.

Si cine ar potè descrie suferintiele romaniloru selagiani de pre tempulu Curutiloru si alu Lobontiloru? zelulu ce l'au avutu imperatorii nemi, ca regi ai Ungariei, de a ocupa Transilvani'a, si prin aceea a întregi coron'a dogia dobandita dupa batai'a de la Mohaciu; de alta parte eroismulu ardeleniloru de a combatu atacurile nemtiloru incuscriti acum cu aristocratia Ungariei, e cunoscutu in generale, si nu mai putinu pretensiunea principiloru transilvani la titulu de regi ai Ungariei, precum si versãrile de sange, ce au urmatu de aci; sè nu lasãmu d'in vedere neci impregiurarea trista, cã loculu transenale alu armatelor transilvane cãtra Ungari'a si alu celoru nemtiesci cãtra Aradu a fostu Selagiulu, campiele Selagianiloru se devastau candu prin armat'a ardeleniloru candu prin a unguero-nemtiloru, fruptele si casele loru deveniau preda, si arse candu de unulu candu de altulu, ér sangele loru se versà candu in Ungari'a candu in Transilvani'a pentru ambitiunea nemtiloru; nenumarate si immense au fostu suferintiele poporului romanu d'in Selagiu, resplat'a inse preputina: una simpla litera armale pentru unii, si in casuri rari cãte un'a donatiunale, prin cari necum sè dobandesca poporulu ce-va, ci d'in contra perdeã, pentru cã cu desele immunitãti, ce se confereau la cãti-va individi, la suferintiele fizice se mai adaugeau loviture si suferintie morali; prin acele immunitãti se despartiã fiu de tata, frate de frate; între cei ce se iubiau mai înainte, si prin aceea iubire uniti in poteri se luptau contr'a atacuriloru comuni, acum domniã odiu si invidia; interesele loru nu mai erau identice, corpulu poporului romanu sfasiat in doue, una parte glebae adstricta, sclava — coalta libera si admisa pana la care-si-va gradu de onori publice; — e o infernale politica acésta, a face d'in poporu liberu, odata sclav, si dupa ce in sclavia i-s'a frantu vertutea si stinsu d'in memoria libertãtile lui cele vechie — „etiam fera animalia dum clausa teneas, virtutis obliviscuntur“ Tacitu-

a eliberà pre una parte ca cu atâtu mai usioru sè pota nimu întregulu! O proba destulu de grea pentru limb'a si natiunã litatea romaniloru in genere, si specialmente, pentru romanii selagieni, si nu e mirare, deca, precum prin alte pãrti ale Dunaii de sub coron'a lui S. Stefanu, asiè si in Selagiu, nobilii romani, de-si nu in asiã mare mesura, s'au magiarisatu, ma alesu cei ce devineau functiunari mari la dicasterie sèu in armata, nu s'au magiarizatu inse d'entre cei cari au remasu langa aratru si cari aveau deregatorie in municipiu, deca menteza acésta o multime de familie nobili romane, mai priote satele, a caroru mosi si stramosi in seculii trecut, inã înainte de a trece la sant'a uniune cu Pap'a, au avutu deregatorie mari in municipiulu Solnocu-M. si Crasn'a; ei inse, pre langa tote suferintiele fizice si morali, nu s'au uncuritu, nec calvinitu, neci papistasitu; in oficiu ceteau Tripartitulu ungurescu, in cerculu familiei loru ceteau Pravil'a romana; si oficiu scrieàu in limb'a diplomatica a Tierci — limb'a lui Cerone barbarisata — a casa, cu famili'a sa, vorbiau limb'a coloniciloru lui Traianu — limb'a strabuna, — la cornele aratruului se incantà sufletulu loru de doinele, horele si legãdele poporului, ér minec'a, anim'a si sufletulu loru se inaltã la ceriuri, la auditulu cantãriloru pline de arte, si la vedutulu ritulu pomposu, in baserec'a natiunale; dorinti'a loru suprema in vietia nu erà alta, decâtu a fi bunu lui Ddieu si dupa morte a fi inmormontati dupa tote ceremoniele ritulu natiunale, langa aceea baserica romana, care, in suferintiele vietiei loru, li-a fostu singurul adãpostu, singur'a consolatiune a animi frante de jugulu ce i apesã.

Bine cuventatu sè fia sufletulu vostru, stramosi bunu, gloria voue, cari ati suferitu atãt'a pentru limb'a si credinti'a nostra, si de trei ori fericiti voi, stranepoti, cari ati avutu atari parinti, ce ve au lasatu limb'a si credinti'a — acesta doue tesauru — de ereditate!

(Va urmà.)

dara propunere: ca din partea dreptății să se respingă mistificarea și suspiciunea acestă prin o reflexiune corespunzătoare pe calea diurnalistice. Decizie: După ce asociatiunea totuși a s'a marginiți și se marginesce strinsu la agendele desemnate în §. 1. alu statutelor asociatiunii — „insinuarea cuprinsa în citatulu articulu diurnalisticu, directiunea acestă o dechiară de neconsiderabila și cu multu mai evidentu temeraria și mai nefundată“ decât ca să merite spre restornarea ei a se face vr'o dechiarare pe calea diurnalistice.

Nr. 54. Se areta, că parastasulu pentru repaus. Iovu Cresticiu, s'a ținutu la tempulu său.

Nr. 55. Se predau bibliotecariulu urmatorii carti donate de notar. asoc., Petru Petroviciu:

1. „Flielele poporului. Memorandu populariu asupra educatiunii fetelor d'in Romani'a.“
2. „Cultivarea metasei in folosulu poporului romanu.“
3. „Invetitur'a poporala pentru stirpirea ciumei orientali intre vite.“
4. „Originea familiei Vladu de Selisce.“
5. „A Román nép és ügye“ — poporulu romanu si cauza-i.“
6. „Despre urdirea Lugosiului.“

Nr. 56. D. Georgiu Borha jude cercualu d'in Beliu si-renoesce ofertulu ca membru ordenariu alu asociatiunii pe anii 1867, 1868 si 1869 cu 2 fl. v. a. anual.

Nr. 57. Decidiendu-se a se ținē cu ocaziunea venitoria a adunării generali unu balu impreunatu cu concertu, in folosulu fondului asoc., pentru lucrările preliminare se esmite o comisiune statatoria sub presiintia dlui Emanuilu Misiicu d'in dd. Ioane Popoviciu Desseanu, Ioane Goldisiu, Teodoru Serbu, Lazaru Joneacu, si Stefanu Siorbanu.

Nr. 58. Se decide a se reamite lui Georgiu Sima, teol. in Gherla, ciuetanti'a despre stipendiulu ce-i se aplacidase pe a. tr. 1867, pre langa indrumarea: ca să tramita adevierint'a despre absolvirea clasei a VIII. gimn., si despre calitatea sa de studente de acum'a.

Nr. 59. Alte obiepte ne mai venindu spre desbaterē, protocolulu se autentica.

Transilvani'a.

Sabiuu, 4/16 maiu 1868.

Tenerimea și o parte d'in intieleginti'a romana d'in Sabiuu serbă di'ua de 15 maiu cu multu simțiu și demnitate. După ce demaneti'a toti, fără osebire de confesiune, participara in biserica gr. cat., unde se invocă spiritulu santu pentru Maiestatea Sa Monarculu și Domnulu țierei, pentru natiunea romana și pentru martirii ei toti, pana la unulu, se dusera apoi in biserica gr. orient. spre a fi de facia la acel'a si servitiu dliescu. Iunimea romana nu-si uită ca in diu'a libertății se nu cerceteze campulu acel'a pre care jactu ingropate osamintele croiloru de la Calugareni, cari trecura Carpatii, ca să se lupte pentru țieranii Ardealului. Tenerimea dicandu-le: Eterna fia memoria lor! se reintorse in cea mai mare pietate spre a pasi' era pre bancele academice ca să asculte tezegele d'in Tripartitulu Werbőczianu. La petrearea de sera toaste pentru societatea „Transilvani'a“, societatea „Romania“ d'in Viena și Tenerimea romana d'in Pesta.

ROMANIA.

*Responsulu lui J. Bratianu la interpelarea lui Carpu *).*

Acesti Israeliti, inaintea Prefectulu și inaintea agintelui austriacu, care venise in capulu lor in plinu uniformu, au declratu singuri, ca de si nu li se mai permite a lua carciunile etc. dar' ca inaintea de administratiunea actuala, erau maltratati de mai multe ori de țineri d'in Bacau, insultati si de mai multe ori batuti, dar de candu e administratiunea de astadi acele maltratari a incetat. Singurulu faptu ce au citatu este, ca unu angloiatu ore care, alu carui nume nu l'a potut spune, ar' si leatu 2 gal. de la unu Israelitu ca se lu lase la locul se, se nulu isgonosca d'in comuna, unde auctoritatea comunala vultu mai tolera sa s'ia. Sa mai d'isu, ca in noptea Pastelui, garda orasianesca sa dusa la cimitirulu israelitu, a insultatu mormintele si a stinsu lamp'a santa. S'a cercetat si nici chiaru de către Israeliti nu s'a potutu atesta unu singuru faptu. . . (O voce. Cum se potē candu „Tiera“ a scrisu?) — „Tiera“ a scrisu si o se scria si mane, casi-face detori'a, dar' si natiune si-face p'a s'a, si credu ca si represintatiunea nationala n'o va uită. Singurulu lucr u lu-a aretat pozitivu Israeliti este, ca guard'a orasienesca in noptea de Pasti, mergandu la biserica s'ar fi slobozitu doue puse, si ca sar fi spartu, nu de guard'a orasienesca ci de altii, câte-va ferestre. Admitu ca s'au slobozitu acele doue puse, daru omoritus'a cine-va? Nu, apoi este ore acest'a o persecutiune religioasa? Responsulu Barbu Catargiu a fostu omoritu aici la port'a Mitropoliei, alaturea cu Prefectulu Politiei si nu s'a descoperitu nici pua asta-di omoritoriulu; apoi acest'a a fostu o persecutiune religioasa? Pan' acumu dloru, nu s'a impuscatu nici

unu ovrei, dar' crestini s'au impuscatu. (Aplause.) Este mai multu. Evreii, chiaru pentru delictu sunt mai pucinu urmariti de catu altii. Am ordonatu se se face statistica ca cati arestanti Israeliti sunt in puscarie si cati Romani, si o se vedeti, ca in proportiunea poporatiunii, Evrei sunt mai pucini, si sciiti pentru ce? Nu pentru ca Evrei au mai multa moralitate de catu crestini, celu pucinu in casuri de faude, dar' pentru ca, ori candu pui man'a pe unu Evreu tpa toti Israeliti nu numai d'in Tiera Romanesca dar si d'in strainatate.

Alu douile, pentru ca, daca pui man'a pe unu Israelitu, prinsu in delictu, vine unu consulu si dice: este supusulu meu. Apoi o fi ori n'o fi supusu strainu, vine totu deuna unu consulu care dice ca este. Astufelu in faptu, in puscarile noastre sunt mult mai pucini arestanti Israeliti de catu de alte rituri. Ore asta dovedesce o persecutiune religioasa? S'au spartu giamuri? Domniloru, eram se d'icu, ca si pe mine m'au opritu in drumu si puteau se mi sparga giamurile trasurei; dar ca nu sunt vr'unu personagiu insemnatu, voiu vorbi dar de altii. Au fostu domniloru, primi-ministri ai Engliterii, omeni cari lucrasera tota viet'a lor, pentru binele poporului si-i adusesera serviciuri insemnate, si cu tote acestea, poporul le-a spartu geamurile. Ei bine, dacala Bacău s'au spartu doue geamuri, este ore persecutiune religioasa.

Ca Israeliti se tpe, este forte naturalu, asta le face onore si asii dori ca si d. Carpu, se aiba pentru poporul romanu sentiementele de solidaritate pe care le au Evreii intre d'insii. Israeliti au stabilitu acea solidaritate, ca-ci ei suferu persecutiunile de 1800 ani; acest'a portare ne vatema pe noi, dar trebus se recunoscemu ca le face onore. Dar' nu tpa numai Israeliti. Sciiti ca suntu parinti, mame cari, candu voru se lovesca pe unu inemicu si-iau copilulu si lu-lovescu cu densulu, si dacu copilulu more, d'icu ca i l'a omoritu acelu inemicu. Acestu obiectu lu aveà la noi, mai cu sema țigani.

Asiē facu adi si inemicii natiunii nostre, iau pe Israeliti si lovescu cu ei in noi, fără se-si bata capulu dacu i ucidu pe ei insii prin aceta lovire. D. Carpu trebus se-si deschida ochii, ca se nu devia si d-lui unulu d'in acei copii cu cari inemicii caută se ne lovesca. (Aplause.) Domniloru, candu domnu Carpu dupa ce s'a suitu la tribuna, a avut antaiu grija se me asigureze, ca nu a venit se faca o cestiune ministeriala, eu am surisu, ca ministru sufletulu meu erà plinu de bucuria, fiindu ca de câte ori s'a suitu domnu Carpu la tribuna ca se me derame, n'a facutu de catu se me intaresca. Inse n'asiu vrē domniloru, ca guvernulu de adi se se intaresca prin cestiuni asiē de primejdiose, si speru ca natiunea, noi cu totii, ne vomu da man'a ca se prevenim pericolele, eu nu voiu asteptā ca strainii se via la hotaru si s'avemu nevoia ca se ne scape domnu Carpu, ci toti Romanii si-voru da man'a si voru protestā contra infamiiloru ce se arunca in contra-le. (Aplause prelungite).

Dup'acestu discursu interesantu alu dlui J. Bratianu luandu cuventulu D. Negura, dice ca nu scie pentru ce cestiunea Israelitiloru se agita asta-di candu ea trebus se se cerceteze cu ocaziunea proiectulu de lege ce s'a presintatu. D-lui a auditu la Ploesici de interpelarea d-lui Carpu, si i-a parutu pre reu de acest'a, ca-ci scie, ca d. Carpu e totu deuna nefericitu in cestiunile ce alege pentru interpelari. Daca e vorba de cestiunea de la Bacau, atunci nu scie cumu d. Carpu a vorbitu de ea, ca-ci acest'a cestiune e cu totul alta, Bacaulu e in stare de asiediu. Multumosce dlui Carpu pentru sustinerea cestiunii Bacăului, si-i promite pentru aceta o frumosa primire, dacu va voi se voiagese pe la Bacău. Cestiunea jidaniloru nu a provocatu-o d. Bratianu, ea exista la noi, dice d. Negura, remasa de la parinti, inca de candu d. Carpu juca arsice. Apoi propune o motiune prin care se cere a se trece la ordinea d'ilei.

D. Gheorghiu luandu cuventulu dice ca d. Carpu in interpelarea s'a a atinsu principele stării de adi; primulu argumentu aruncatu de domnelui, e ca partit'a rosia n'are aderinti in Moldov'a. Daca in Moldova e vr'unu omu care a adusu serviciuri guvernulu actualu e d. Carpu. Ori de câte ori guvernulu dice d. Gheorghiu, va sprijini principele constituiunii, libertățile publice, va gasi partisani la noi, er' de nu, nu voru gasi pe nimeni. D. Carpu a d'isu, ca rosii au voitu se dea satisfactiune pretensiuniloru fractiunii d'in Moldov'a, acest'a nu e adeveratu, ca-ci fractiunea n'a cerutu intolerentia daru asigurea contra copleșirei țierii de acesti ospeti neomenosi. Politic'a partitei amiciloru d-lui Carpu a fostu pana acum a cautā puterea la strainu, a conspira contra nationalității; d-loru au constrinsu pe guvernulu la lovirea de statu de la 2 maiu, si apoi s'a coalisatu se restorne si aceta, si totu deuna caută se fia fideli, principiloru si tradiționeloru loru resturnatorie. Guvernulu actualu asemenea a cautatu a compromite țiera, ca-ci prin decretulu acel'a d'in anulu trecut s'a provocatu Europ'a contra nostra. In caletori'a s'a in Moldov'a, d. Bratianu a destituitu pe omenii ce nu potea fi banuiti si a consiliatu pe M. S. a nu primi pe cei cari au suscrisu proiectulu contra jidaniloru. Prin urmare, fractiunea nu face omagiu nici dlui Carpu nici guvernulu actualu; ea va fi gat'a a da concursu numai celoru ce se voru țiene strictu in legalitate si in spiritulu nationalu si liberu.

D. Carpu, am fostu acusat, ca tradediu interesele țierei; pentru ca n'am tacutu atunci candu d. Bratianu a luat measure barbare, pentru ca nu m'am facutu complicele d-sale. Daca n'am datu demisiunea d'in misiunea mea de la Paris, a fostu pentru ca nu potēmu fi inlocuiti. Atesteza la d. Iatropulo pentru a spune dacu n'a cerutu se fia inlocuitu, spindu ca in asta cestiune, dacu nu va lucrā contra va stā inse cu manele incruciate. — Dnu ministru vine se-lu acuse acumu,

pentru ca n'a plecatu capulu cu umilintia d'inaintea ordineloru dsale, cu calcarea detoriei ce erà a sa. D. Ministru cu abilitatea de care scie a usā in unele casuri, a voitu a dovedi, ca su-tu administratiunea dsale Evreii se bucura do mai mare tolerancia de catu totu daun'a. Cum pote ore d. Minis. se aiba cutezanti'a a afirmā asemeni neadeveruri, candu toti amu vediu tu cum s'au isgonitu Evreii d'in Moldov'a, si cumu in Iasi s'au isgonitu Israeliti de n'au mai remasu lucrători. (Protestări.) Da, toti amu veditu persecutiunile; actele dlui Bratianu suntu cunoscute, nu le pote negā; ele au patatu țiera si dreptatea istoriei le va aruncā in gunoiulu de unde au esitu (intreruperi. — D. I. Bratianu dice ca, pentru onorea tribunoi romane, ar trebui ca d. Carpu se intrebutieze cuvinte mai parlamentarie, dacu dsa a esitu d'in gunoiu se se duca de unde a esitu.) D. Carpu urmându, dice ca d. Bratianu a sustinutu ca mesurile luate de dsa suntu acele vechie prevediute inainte de dsa, acest'a nu este esactu, ca-ci tote aceste measure erau revocate de legi anteriore. D. Carpu dā aci citire unoru scrieri prin cari dupa dsa, se probeza, ca acele measure au fostu revocate. Asiē dare measurele luate de d. Bratianu suntu cu totul noue si dsa singuru are responsabilitatea lor.

D. Georgiu a d'isu, ca politic'a ce urmedia guvernulu este a politica putreda; prin urmare chiaru aci cari sustienu ca n'au fostu persecutari, d'icu ca politic'a guvernulu este putreda, d. Carpu dicundu ca a fostu persecutari, combate politic'a guvernulu, prin urmare ori cumu politic'a guvernulu este putreda; si fractiunea si dlui pleca d'in diferite puncte dar ajungu la acel'a-si tielu. — D. Bratianu, dice d. Carpu s'a servitu ca totu deuna de trecutul dsale pentru a se strecurā dintr'o incurcatura, inse d. Bratianu n'a fostu credintiosu pe calea ce a plecatu, si-a palmuitu trecutul.

Dupace argumenteaza pe acestu teramu totu acusandu pe d. Bratianu de persecutore alu Israelitiloru si ca se apere prin neadeveruri, s'friesce cerundu a se incetā ori ce persecutiune, si-a depune ministeriulu pe biuroulu Camerei actele relative la acest'a afacere. D. Ministru de Interne. D-loru mai antaiu protestezu contra asertiuniloru d-lui Carpu, nu numai ca ministru, ci si ca deputatu ca Romanu pentru demnitatea acestei tribune la care dsa de câte ori se sue, o cobora cu cuventele dsale forte putienu si inca mai multu decâtu prea putienu parlamentarie, cari au se faca ca nimene se nu mai indranesca se se suie pe ea, nu fiindu ca dsa a avutu pre multu talentu, ci pentru ca a injosit-o pre multu, (aplauses.) Nu este espresieuna triviale, se mi permitia onor. d. Carpu a dice, care dā taria unui deputatu; si dacu onor. d. Carpu se crede ca e in adeveru, nu aveo nevoie se pronuncie cuvinte de acele cari le-a pronunțiatu, si cari nu me atingu pe mine ci numai pe acelu care le pronunția. D-loru, onor. d. Carpu a venit d'in noiu si a cerutu de la complesinti'a unor'a d'in dnii deputati, ca sei dee rindulu lor dsale se vorbesca, ca se afirme d'in noiu, ca suntu persecutiuni si ca prin urmare interventieuna fia chiaru orala este necesaria. Eita rezultatulu suirei dsale la tribuna; si nu credu ca acei cari i-au datu rindulu d-niei lor, au a se felicita. D-loru, dacu au fostu persecutiuni se nu, n'o voru dovedi afirmatiunile dlui Carpu, care candu a fostu pusu, cum dice Francesulu la piciorulu stalpului, ca se spue in numele carui-a vorbesce, nimene n'a respunsu afara de acelu care a saritu ca se-u apre cu regulamentulu. Prin urmare me felicitu ca cuvintele d-sale n'au se aiba nici unu echo in Europ'a si nici unu felu de autoritate. (D. Carp. Au se aiba in țiera. D-loru, ori cine va veni in țiera si va fi de buna credintia va marturisi cumu marturisesce țiera intrega, ca n'au fostu, nu suntu si nici voru fi persecutiuni.

Acumu dloru, in privinti'a povetiloru si drumulu carelu trage d-nu Carpu, ministeriulu, numai majoritatea unei camere pote se-le traga, si nu pote nici chiaru minoritatea, si cu atātu mai putienu o mica minoritate, daru o singura individualitate! Credu, ca nu erā nici modestu ca se vie la tribuna si in numele d-lui singuru se traga drumulu guvernulu, si se-i d'ica se faca astu-felu si nu astu-felu. Eu voiu merge conformu principiloru cari le amu avutu totu-deauna, conformu intereseloru cari credu, ca suntu ale țierei, si in catu aceste vederi ale mele voru fi conforme cu ale Camerei, voiu stā aci; in diu'a inse candu me voiu deosebi de ea, me voiu duce la locul meu si voiu combate ca simplu deputatu.

Onor. d. Carpu a d'isu, ca va veni o di candu me va inhaia. (D. Carpu: Dreptatea, nu eu.) Adeverulu, dreptatea, si me va aruncā in gunoiu. D-loru, in gunoiu nu se arunca de catu acei-a cari esu d'in gunoiu; cari traiescu in gunoiu, acēia se intoreu er in gunoiu (aplauses). D-loru, onor. D. Carpu dice ca mi palmescu trecutul. D-lui a d'isu, ca si a parasitu trecutul pentru ca a gasitu ca nu erā bunu, si apoi mi face o imputare ca eu mi-am parasitu trecutul, adica dlui vine si marturisesce ca trecutul, meu erā forte onorabilu; prin urmare aci cari esu d'in asemenea trecutū nu esu d'in gunoiu, si nu potu se se reintorca in gunoiu, si d-loru voiu fi inhaiatu? Dacu voiu fi inhaiatu dupa cumu credo d. Carpu, de cei'a ce dice ca este dreptatea; dreptatea acēia nu va fi dreptate romanesca. Nu voiu fi inhaiatu decâtu cum amu mai fostu de vointi'a strainului. . . (nu s'a mai intielesu d'in caus'a aplauseloru prelungite). O voce. Asiē voiesce d. Carpu. Onor. d. Carpu dice ca am prigunitu totu ce este bunu si ca suntu gade alu tuturor virtutiloru Romaniei. (D. Carpu: Esti.) Dloru, dacu suntu gade alu tuturor virtutiloru Romaniloru, atunci in mare ratecire se afla țiera acest'a, si onor. d. Carpu ar avē dreptate se desperese de d'insa, si se intorca ochii aiurea. (D. Carpu: Nu desosperu si de acea nu tacu.) Dicu ca in mai

* Avedē nrulu trecut.

